

Responsible Down Standard 3.0

(Standaard voor verantwoord dons)

Handleiding
RDS-201-V3.0-2019.07.01-NL

©2014 Textile Exchange. Alle rechten voorbehouden. RDS, de RESPONSIBLE DOWN STANDARD en het RDS-logo zijn handelsmerken van Textile Exchange.

De RDS 3.0 vervangt de RDS 2.0 en is van kracht gegaan op 1 juli 2019. Alle audits die na 30 juni 2020 worden uitgevoerd, worden uitgevoerd met de RDS 3.0.

Engels is de officiële taal van de Responsible Down Standard. In het geval van inconsistentie tussen versies wordt verwezen naar de Engelse versie.

Disclaimer

Hoewel redelijke zorg is besteed aan de voorbereiding van dit document, verklaart Textile Exchange en elke andere partij die betrokken is bij de totstandkoming van het document HIERBIJ DAT het document wordt verstrekt zonder garantie, expliciet of impliciet, van nauwkeurigheid of geschiktheid voor het doel, EN ONTKENT HIERBIJ enige aansprakelijkheid, direct of indirect, voor schade of verlies in verband met het gebruik van dit document.

Dit is een vrijwillige standaard en het is niet bedoeld om de wettelijke of reglementaire vereisten in een land te vervangen.

Auteursrecht

Deze publicatie is auteursrechtelijk beschermd. Informatie of materiaal uit deze publicatie mag in ongewijzigde vorm worden gereproduceerd voor persoonlijk, niet-commercieel gebruik. Alle andere rechten zijn voorbehouden. Informatie of materiaal uit deze publicatie mag worden gebruikt voor privé-studie, onderzoek, kritiek of herziening toegestaan onder de Copyright Act 1976.

Elke reproductie die is toegestaan in overeenstemming met de Copyright Act 1976 erkent de *Verantwoorde Down Standard* als de bron van een geselecteerde passage, fragment, diagram of andere informatie.

De RDS zal ten minste om de vijf jaar een revisieproces ondergaan. De volgende herziening staat voorlopig voor begin 2023 gepland. U kunt op elk moment feedback naar de standaard sturen; verzend dit naar ResponsibleDown@TextileExchange.org. Punten ter verduidelijking kunnen vóór 2023 in RDS-richtlijn worden opgenomen. Meer inhoudelijke feedback of voorgestelde wijzigingen zullen worden verzameld en beoordeeld als onderdeel van de volgende herziening van de standaard.

Revisiegeschiedenis van het document

De Responsible Down Standard 3.0 Handleiding hoort bij de Responsible Down Standard 3.0. Deze vervangt de Responsible Down Standard Implementatiehandleiding 2.0, uitgebracht in maart 2015.

Inhoud

Introductie	4
Over de RDS-handleiding	4
Over de Responsible Down Standard	4
Over Textile Exchange	4
Hoe dit document te gebruiken	5
Sectie A - Maak kennis met de RDS 3.0	7
A1. Wat is de Responsible Down Standard?	7
A2. Hoe werkt certificering?	8
Sectie B - Criteria voor dierenwelzijn	9
AW1. Voeding	9
AW2. Leefomgeving	11
AW3. Diermanagement	17
<i>Richtlijnen voor euthanasie</i>	24
<i>Sjablonen voor veterinaire gezondheids- en welzijnsplannen</i>	32
<i>Sjablonen voor documentatie</i>	38
AW4. Behandeling en transport	40
<i>Richtlijnen voor de behandeling van dieren</i>	45
AW5. Management, plannen en procedures	47
AW6. Slachten	49
<i>Richtlijnen voor verdoving</i>	53
Sectie C – Chain of Custody	56
C1. Slachthuizen	56
C2. Leveringsketen	57
Appendix A – Definities	59
Appendix B - Dankbetuigingen	61

Introductie

Over de RDS-handleiding

De RDS-handleiding is bedoeld om boerderijen, slachthuizen en leveranciers te ondersteunen bij de implementatie van de Responsible Down Standard.

Over de Responsible Down Standard

De Responsible Down Standard (RDS) is een internationale, vrijwillige standaard die betrekking heeft op het dierenwelzijn in de leveringsketen van eenden en ganzen en de chain of custody van dons- en verenmateriaal van gecertificeerde boerderijen tot het eindproduct.

Individuele locaties worden gecertificeerd door onafhankelijke externe certificatie-instellingen door middel van jaarlijkse audits. Materiaal wordt vanaf de boerderij tot het eindproduct gemonitord door middel van transactiecificaten, volgens de vereisten van de Content Claim Standard (CCS) van Textile Exchange. Ga voor meer informatie of om certificering aan te vragen, ga naar:

ResponsibleDown.org.

De doelen van de Responsible Down Standard (Standaard voor verantwoord dons) zijn:

- Ervoor zorgen dat dons en veren niet afkomstig zijn uit toeleveringsketens waar dieren onnodig hebben geleden.
- Het belonen en het beïnvloeden van de dons- en verenindustrie om werkwijzen te stimuleren die een humane behandeling van eenden en ganzen in acht neemt.
- Opleiding en ontwikkeling van de leveringsketen om voortdurende verbetering van beste werkwijzen te stimuleren.
- Geef bedrijven een hulpmiddel om te weten wat er in hun producten zit en om accurate claims te maken.
- Zorg voor een sterke chain of custody voor gecertificeerde materialen terwijl ze door de leveringsketen bewegen.

Over Textile Exchange

De Responsible Down Standard is eigendom van en wordt beheerd door **Textile Exchange**. Textile Exchange is een wereldwijde non-profitorganisatie die nauw samenwerkt met onze leden om de transformatie van de industrie in geprefereerde vezels, integriteit en normen en verantwoorde leveringsnetwerken te stimuleren. We identificeren en delen de 'best practices' met betrekking tot teelt, materialen, verwerking, traceerbaarheid en product-end-of-life om de impact van de textielindustrie

op het water, de grond en de lucht op de wereld en de menselijke bevolking te verminderen.

Hoe dit document te gebruiken

Dit document bevat aanvullende richtlijnen voor de standaardvereisten, sjablonen voor schriftelijke managementplannen en documentering. Het biedt aanvullende richtlijnen voor het dierenwelzijn en de vereisten voor de chain of custody. Deze zijn bedoeld om het voor de boer gemakkelijker te maken om de vereisten van de RDS in de praktijk te integreren.

Adviesgedeeltes

Dierenwelzijn

In het adviesgedeelte staan de dierenwelzijnseisen vermeld met aanvullende opmerkingen over hoe naleving van deze eisen eruit zal zien. In sommige gevallen zijn richtpunten alleen van toepassing op kleine boerderijen. In veel gevallen bieden deze richtlijnen voor het aanpassen van een vereiste aan kleinere boerderijen.

Chain of custody

Het adviesgedeelte over de chain of custody geeft informatie over hoe te voldoen aan de eisen van de chain of custody.

Aanvullende richtlijnen

Er worden bij sommige vereisten ook aanvullende richtlijnen voor 'good practices' en links naar verdere informatie verstrekt. Deze informatie wordt vaak niet gecontroleerd, maar het kan nuttig zijn om te leren hoe aan de vereiste te voldoen.

Sjablonen

Plan-sjablonen

Veel van de vereisten in de Responsible Down Standard vragen om een schriftelijk plan die beschikbaar is voor de auditor om te beoordelen. De plannen hoeven niet exact op de sjablonen in dit document te lijken, maar het zijn nuttige richtlijnen om ervoor te zorgen dat uw geschreven plannen alle vereiste elementen bevatten. Als u nog geen plan hebt, kunnen deze u op weg helpen.

Sjablonen voor documentering

De boer moet de rapporten bewaren. Hierdoor krijgt de auditor een beter beeld van hoe de boerderij dagelijks werkt. Nogmaals, het is niet nodig dat uw rapporten er precies hetzelfde uitzien als de sjablonen in dit document, maar u moet wel hetzelfde detailniveau registreren. Als u nog geen rapporten bijhoudt, kunt u deze sjablonen afdrukken voor eigen gebruik.

Responsible Down Standard 3.0 Handleiding
© 2014 Textile Exchange

Responsible Down Standard 3.0 Handleiding
© 2014 Textile Exchange

Sectie A - Maak kennis met de RDS 3.0

A1. Wat is de Responsible Down Standard?

De RDS bevat drie belangrijke elementen:

1. Verificatie van dierenwelzijn op boerderijen en in slachthuizen.
 - Eenden- en ganzenhouderijen worden gecontroleerd om te verifiëren dat dieren goed worden behandeld en dat aan alle eisen wordt voldaan.
 - Levend plukken is niet toegestaan.
 - Dwangvoeding is niet toegestaan.
2. Chain of custody van dons- en verenmaterialen van de bron tot het eindproduct.
 - Documenten volgen de materialen in elke fase van de leveringsketen om ervoor te zorgen dat producten met dons en veren van RDS-gecertificeerde boerderijen kunnen worden geïdentificeerd.
3. Productetikettering.
 - Er wordt een logo verstrekt waarmee bedrijven producten kunnen identificeren voor consumenten die producten willen kopen met dons- en verenmateriaal dat afkomstig is van RDS-gecertificeerde boerderijen.

U kunt online een exemplaar van Responsible Down Standard 3.0 downloaden:
<https://responsibledown.org/> .

A2. Hoe werkt certificering?

De eerste stap in de toeleveringsketen die moet worden gecertificeerd, is het fokbedrijf (of broederijen als ze de vogels langer dan 24 uur houden). Dit kunnen individuele boerderijen zijn, een groep boerderijen of alle boerderijen in een bepaald gebied. Elk bedrijf (inclusief boerderijen, slachthuizen, donsverwerkers, donsleveranciers, kledingfabrikanten en soms het merk) moet jaarlijks worden gecertificeerd.

Certificering wordt uitgevoerd door een onafhankelijke externe organisatie genaamd een *certificatie-instelling*. Een lijst met door de RDS goedgekeurde certificeringsinstanties kunt u vinden op onze website: <https://responsibledown.org/>.

Stappen voor certificering:

1. Neem contact op met een erkende certificeringsinstantie (CI).
2. Vul het aanvraagformulier van de CI in.
3. De CI zal reageren met een aanbod waarin hun vergoedingsstructuur wordt vermeld. Het is een goed idee om bij meer dan één CI een aanvraag te doen om de prijzen en de tijdlijn te kunnen vergelijken.
4. Selecteer een offerte en teken een contract met de CI.
5. Lees dit document zorgvuldig, met name de hoofdstukken die specifiek betrekking hebben op boerderijen, slachthuizen of de toeleveringsketen, voor zover relevant. Bereid u zo goed mogelijk voor; dit bespaart tijd en geld tijdens de audit.
6. De CI zal een auditor naar uw bedrijf sturen om personeel te interviewen en documenten en procedures te toetsen aan de vereisten van de norm. Dit is de audit op locatie. In uw eerste jaar wordt dit gepland. In de daarop volgende jaren kan het zowel worden aangekondigd als onaangekondigd.
7. Een rapport van de audit zal naar het CI-kantoor worden gestuurd; een onafhankelijk persoon zal deze beoordelen en een definitief certificeringsbesluit nemen. Als u niet aan een van de vereisten voldoet, krijgt u een periode om ze te corrigeren (bij het niet voldoen aan *cruciale* vereisten, wordt u geschorst).
8. Nadat alle correcties zijn voltooid, geeft de CI een RDS Scope-certificaat uit. Dit certificaat moet jaarlijks worden vernieuwd, telkens met een audit.
9. De CI kan zonder voorafgaande kennisgeving langskomen om te controleren of u nog steeds aan de vereisten voldoet.
10. Slachthuizen en alle toeleveringsketenbedrijven moeten Transactiecificaten aanvragen wanneer u gecertificeerde goederen verzendt, om uw klanten te laten zien dat het materiaal gecertificeerd is. Goederen verzonden zonder een Transactiecificaat worden niet als gecertificeerd beschouwd.

Sectie B - Criteria voor dierenwelzijn

AW1. Voeding

Gewenste uitkomst: Toegang tot voldoende voer en water dat is aangepast aan de leeftijd van de dieren en dat nodig is om een normale gezondheid te behouden en om langdurige honger, dorst, ondervoeding of uitdroging te voorkomen.

Aantal	Vereiste	Niveau
AW1.1	Watervogels mogen niet onder dwang worden gevoed.	C
	AW1.1.1 De boerderij mag geen dieren betrekken die onder dwang zijn gevoerd en mag geen dieren uitbesteden om ze onder dwang te voeden.	C
AW1.2	Watervogels moeten voldoende voedsel krijgen om in hun voedingsbehoeften te voorzien en ze in goede conditie te houden.	Ma
	AW1.2.1 Er moet continu voer beschikbaar zijn tijdens daglichturen.	Ma
	AW1.2.2 In alle gevallen mogen vogels niet langer dan 8 uur onthouden worden van toegang tot voedsel.	R
	AW1.2.3 Voedsel wordt verstrekt zonder onnodige concurrentie.	Ma
	AW1.2.4 Er worden geen groeihormonen toegepast.	Ma
 Advies	- Zorg ervoor dat eten de hele dag beschikbaar is. Niet langer dan 8 uur onthouding. - U moet begrip hebben van de verschillende hoeveelheden voer die vogels nodig hebben tijdens hun groei en op basis van het aantal per vlucht. - Bepaal uw beschikbare ruimte om ervoor te zorgen dat er niet teveel concurrentie is voor voedsel.	

- Geen groeihormonen.
- Waar mogelijk is, moet het gebruik van diervoer uit genetisch gemodificeerde bronnen worden vermeden.

AW1.3

Watervogels moeten voorzien zijn van schoon en veilig drinkwater.

Ma

AW1.3.1 Het management dient het water regelmatig te testen om ervoor te zorgen dat het geschikt is voor consumptie door de dieren.

R

AW1.3.2 In alle gevallen mogen vogels niet langer dan 8 uur onthouden worden van toegang tot water.

R

Als de auditor potentieel onveilig of besmet drinkwater constateert, kan hij om documenten vragen met jaarlijkse watertests of een puntentest. ATP Bioluminescence of Oxidation-Reduction Potential (ORP) zijn de aanbevolen testmethoden.

Water moet worden gecontroleerd als onderdeel van dagelijkse welzijnscontroles.

Indicatoren van potentieel onveilig drinkwater zijn onder meer:

- water niet helder genoeg
- overmatige algengroei
- aanwezigheid van schuim
- slechte kleur geel of bruin
- olie op het oppervlak
- afval
- chemische geur
- aardoliegeur
- geur van verval, fecale materie of rotte eieren.

Gebruik de volgende vragen om het risico op besmetting van drinkwater te beoordelen:

- Is het water voor de dieren uit dezelfde drinkwaterbron afkomstig als voor de mensen?
- Zijn er boerderijen in de buurt die pesticiden of herbiciden gebruikt?
- Zijn er in het verleden problemen geweest met het water?
- Is er een potentiële afvloeiing in de buurt van een waterbron?

AW2. Leefomgeving

Gewenste uitkomst: Dieren worden gehouden in een omgeving die de omstandigheden en faciliteiten biedt die nodig zijn voor gezondheid, veiligheid, comfort en normaal gedrag.

Aantal	Vereiste	Niveau
AW2.1	Watervogels moeten toegang hebben tot huisvesting of een schuilplaats die hen beschermt tegen extreme weersomstandigheden.	Mi
	AW2.1.1 Het dak en de muren moeten in goede staat zijn en waar nodig waterdicht zijn.	Mi
	AW2.1.2 Huisvesting moeten uit de buurt van (potentiële) afvloeiing worden geplaatst.	Mi
	AW2.1.3 Een schuilplaats dient voldoende uitgangen te hebben met het oog op de watervogels.	R
	Extreme weersomstandigheden kunnen zijn: wind, natte sneeuw, zware sneeuwval en zon in klimaatgebieden waar het welzijn van de vogels negatief kan worden beïnvloed. Het doel moet zijn om ervoor te zorgen dat vogels niet gewond raken of worden blootgesteld aan mogelijk letsel. Indien muren nog niet aanwezig zijn, dienen deze alleen te worden toegevoegd tijdens extreem weer. Al het water dat naar de behuizing loopt, wordt beschouwd als afvloeiing. Als er bekende gevallen zijn van water dat naar de behuizing stroomt, moet er een mechanisme zijn om te voorkomen dat afvloeiing in de behuizing terechtkomt.	
AW2.2	Schuilplaatsen en onderdak (inclusief nestruimten) moeten schoon en goed geventileerd zijn.	Ma
	AW2.2.1 Onderdak mag geen sterke ammoniakgeur hebben.	R

AW2.2.2 Nestgebieden moeten weerbestendig en droog zijn.

Mi

1. Als vogels in een schuilplaats worden gehouden zonder luchtcirculatie of vers strooisel, blijft het ammoniakniveau stijgen. Hoge ammoniakniveaus zijn gevaarlijk voor de ademhalingsystemen en de ogen van vogels en vormen ook een gevaar voor werknemers. Hoge ammoniakniveaus kunnen het lichaamsgewicht van sommige vogels beperken.¹
2. Studies tonen aan dat eendenkwekerijen bijzonder gevoelig kunnen zijn voor hoge ammoniakniveaus.²
3. Aanbevolen ammoniaklimieten:
 - Ammoniakgeur mag niet merkbaar zijn, altijd minder dan 10 ppm. Auditors kunnen draagbare ammoniaktesters gebruiken.
 - De United States Environmental Protection Agency heeft het ammoniaklimiet in pluimveebedrijven vastgesteld op 25 ppm. Dit is ingesteld voor de gezondheid en veiligheid van de mens en is waarschijnlijk gevaarlijk voor vogels die 24 uur per dag worden blootgesteld.
 - In de winter kan het nodig zijn om de buitenlucht te beperken om het gebouw te verwarmen. Overmatige ammoniakniveaus moeten nog steeds worden aangepakt door het strooisel vers te houden en te investeren in luchtcirculatiesystemen.
4. Broedgebieden voor watervogels dienen droog te zijn in verhouding tot de nestgewoonte van het ras.

AW2.3

De temperatuur in de behuizing van kuikens moet beheerst kunnen worden.

Ma

AW2.3.1 Kuikens moeten worden voorzien van passende aanvullende broedwarmte.

Ma

AW2.3.2 Na 20 dagen moet de temperatuur worden geregeld om te voorkomen dat de watervogels worden blootgesteld aan extreme hitte of kou.

Ma

¹ <https://www.poultryworld.net/Breeders/Health/2010/10/Harmful-effects-of-ammonia-on-birds-WP008071W/>

² <https://www.humanesociety.org/sites/default/files/docs/hsus-report-animal-welfare-duck-industry.pdf>

Kleine boerderijen moeten ervoor zorgen dat dieren niet worden blootgesteld aan gevaarlijke temperatuurschommelingen.

AW2.4

Behuizingen en schuilplaatsen dienen te beschikken over een ruimte met een droge, veilige en comfortabele ondergrond. Er dient continu droog en schimmelvrij strooisel beschikbaar te zijn voor watervogels.

Ma

AW2.4.1 De vloeren moeten goed gedraineerd zijn.

R

AW2.4.2 Draadgaas mag niet als vloer worden gebruikt.

R

- Bestaande gaas- of roostervloeren kunnen worden bedekt om het equivalent van een stevig oppervlak te creëren.
- Verbranding van spronggewrichten en voetzolen wordt veroorzaakt door contact met strooisel dat zowel nat is als een hoog gehalte aan ammoniak van uitwerpselen bevat. Dergelijke brandwonden kunnen pijn veroorzaken, fungeren als een verzamelplaats voor bacteriële infecties en er is aangetoond dat ze verband houden met kreupelheid.
- Vers strooisel lijkt de beste manier om deze brandwonden te verminderen. De boerderij moet het strooisel regelmatig vervangen.

AW2.5

Watervogels moeten voldoende binnenruimte hebben zodat ze zonder concurrentie vrij kunnen bewegen, staan, draaien, hun vleugels strekken en rennen.

Ma

AW2.5.1 Indien aanwezig, moet een schuilplaats ten minste één nestkast hebben voor elke vier vogels.

R

- De Standaard schrijft geen limiet voor de minimale ruimte die vogels moeten hebben. U moet uw gezond verstand gebruiken om ervoor te zorgen dat vogels zich vrij kunnen bewegen, omdraaien, hun vleugels strekken en onbeperkt rennen, zowel qua vloeroppervlak als qua hoogte van het gebouw.
- RSPCA UK stelt de beperking van de binnenruimte op niet meer dan 17 kg/m².

AW2.6	Watervogels mogen niet in kooien worden gehouden.	Mi
	AW2.6.1 Watervogels kunnen tijdelijk in kooien worden gehouden voor vaccinaties of om andere gerechtvaardigde redenen. Als dit gebeurt, wordt dit schriftelijk gemotiveerd door een gekwalificeerde dierenarts en is het geïndiceerd voor de behandeling van een medische aandoening.	Mi
AW2.7	Behalve tijdens het broeden onder een warmtelamp tot een leeftijd van vier weken, moet worden gezorgd voor minimaal acht uur duisternis - of bijna duisternis - 's nachts en acht uur licht gedurende de dag.	Mi
	AW2.7.1 Schuilplaatsen en behuizing moeten natuurlijk licht binnenlaten.	R
	AW2.7.2 Nestgebieden moeten donker blijven, zodat het aantrekkelijke nestplaatsen zijn.	R
	AW2.7.3 Indien er kunstlicht wordt gebruikt, moet dit gelijkmatig worden verdeeld.	R
AW2.8	Watervogels hebben toegang tot water voor gedragsbehoeften.	Mi
	AW2.8.1 Watervogels moeten toegang hebben tot water diep genoeg zodat ze hun hoofd kunnen onderdompelen.	Mi
	AW2.8.2 Watervogels moeten toegang hebben tot water diep genoeg om te kunnen zwemmen zonder dat de voeten de bodem van het water raken.	R
	AW2.8.3 Water voor gedragsbehoeften moet veilig worden bewaard.	Mi
	De norm vereist dat vogels toegang hebben tot water dat diep genoeg is om hun kop te kunnen onderdompelen.	
	De meest voorkomende soorten waterbakken zijn: • Tepeldrinkers komen het meest voor, maar bieden ook de minste toegang tot water voor gedragsbehoeften. • Bell drinkers zorgen ervoor dat vogels hun snavels kunnen onderdompelen en heeft de voorkeur boven drink nippels.	

	Troggen worden aanbevolen. Hiermee kunnen vogels hun hoofd in laten zakken.	
	De Humane Society United States legt uit: “Het beperkte verzorgingsvermogen van de vogels ³ kan ook leiden tot vuile snavels, neusgaten en ogen, wat mogelijk het risico op infectie kan verhogen. Eenden gebruiken ook water om te thermoreguleren en kunnen last hebben van hittestress in systemen zonder voldoende water om hun lichaam nat te maken.” ³	
AW2.9	Watervogels hebben vanaf zes weken vrije toegang naar buiten.	Mi
	AW2.9.1 De buitenruimte moet voldoende ruimte hebben die constant droog is.	R
	AW2.9.2 De watervogels mogen niet gedwongen in water of modder staan.	Mi
	AW2.9.3 De schuilplaats moet voldoende uitgangen hebben, zodat de vogels elk moment naar buiten kunnen.	R
	AW2.9.4 Naast buitentoegang moeten vogels ook worden voorzien van omgevingsverrijking.	R
	Toegang tot frisse lucht is een belangrijke manier om de blootstelling aan ammoniak te beperken en tegelijkertijd natuurlijk gedrag zoals foerageren te stimuleren. • Ganzen moeten, indien mogelijk, na vier weken toegang krijgen tot buitenruimte. • Tijdelijke opsluiting afhankelijk van de weersomstandigheden is toegestaan als de gezondheid of het welzijn van de vogels anders in het gedrag komt. • Tijdens uitbraken van ziekten kan de overheid door middel van regelgeving de buitentoegang beperken. De boerderijen dragen de verantwoordelijkheid voor het bijhouden en het naleven van de lokale regelgeving. Het bioveiligheidsplan van de boerderij moet het voorkomen van de besmetting van ziekten omvatten, terwijl er toch buitentoegang is.	

³ <https://www.humanesociety.org/sites/default/files/docs/hsus-report-animal-welfare-duck-industry.pdf>

Als verrijking vanaf jonge leeftijd wordt aangeboden, dan kan het schadelijk pikken voorkomen.

Verrijking buiten kan bestaan uit het foerageren van ondergrond zoals stro, hooi of houtzaagsel.

AW2.10

Watervogels moeten voldoende binnenruimte hebben zodat ze zonder concurrentie vrij kunnen bewegen, staan, draaien, hun vleugels strekken en rennen.

Ma

- De Standaard schrijft geen limiet voor de minimale ruimte die vogels moeten hebben. U moet naar uw eigen beste inzicht ervoor te zorgen dat vogels zich vrij kunnen bewegen, omdraaien, hun vleugels strekken en onbeperkt rennen, zowel qua vloeroppervlak als qua hoogte van het gebouw.
- RSPCA UK stelt de beperking van de binnenruimte op niet meer dan 17 kg/m².

AW2.11

Watervogels moeten worden beschermd tegen roofdieren.

Ma

AW2.11.1 De roofdierbestrijding zal humaan zijn.

Mi

- Er mogen geen dodelijke bestrijdingsmethoden tegen roofdieren worden gebruikt, vooral methoden waarin geen onderscheid wordt gemaakt die ernstige pijn en lijden veroorzaken, zoals valstrikken en pootklemmen.
- Voorbeelden van humane roofdierbestrijding:
 - Sterk, goed gebouwd hek.
 - Schuilplaats of onderdak 's nachts
 - Overdekte buitentoegang.

AW3. Diermanagement

Gewenste uitkomst: Dieren worden gehouden op een manier die een goede gezondheid bevordert en ziekten voorkomt. Zieke of gewonde dieren worden behandeld. Huishoudelijke activiteiten worden uitgevoerd op een manier die pijn en stress minimaliseert.

Aantal	Vereiste	Niveau
AW3.1	Boerderijmedewerkers voeren minstens twee keer per dag welzijnscontroles uit. Een adequate welzijnscontrole omvat het volgende: • Loop langzaam en voorzichtig door de kudde om gewonde of kreupele vogels te vinden. • Zorg ervoor dat u dicht genoeg langs de vogels loopt om ze van dichtbij genoeg te zien om eventuele problemen te identificeren. • Identificatie van zieke of gewonde vogels. • Controleer of alle voer- en waterapparatuur schoon en in goede staat is. • Controleer uitwerpselen van dieren op tekenen van ziekte of wormen	Ma
AW3.2	Een dierenarts brengt regelmatig een bezoek aan de boerderij om de gezondheidstoestand van watervogels te controleren. Voor <i>kleine boerderijen</i> zal veterinaire toegang naar behoefte beschikbaar zijn. AW3.2.1 Een dierenartsbezoek moet een beoordeling van de Veterinary Health and Welfare Plan (Veterinair gezondheids- en welzijnsplan) (VHP) omvatten en verbeterpunten aanwijzen.	Ma R Niet van toepassing op kleine boerderijen

AW3.3	Er moeten passende handenwasfaciliteiten en toiletten beschikbaar zijn voor al het personeel dat op de boerderij werkt of deze bezoekt.	R Niet van toepassing op kleine boerderijen
AW3.4	Bij de ingang van de boerderij moeten voetenvegers/desinfectiemiddelen of barrièresystemen voor schoeisel beschikbaar zijn.	R Niet van toepassing op kleine boerderijen
AW3.5	Chirurgische ingrepen zijn beperkt tot welke medisch noodzakelijk zijn en dienen worden uitgevoerd door een dierenarts	Ma
AW3.6	Elke zieke of gewonde vogel moet onmiddellijk worden behandeld om pijn en angst te minimaliseren. Er zal geen behandeling worden onthouden om de geschiktheid van een vogel of troep voor de markt te vrijwaren.	Ma

Vogels die tekenen van ziekte of letsel vertonen, moeten voor verdere observatie uit de grotere kudde worden verwijderd, zie AW3.7.

Het volgende is door de FAO van de Verenigde Naties geïdentificeerd als tekenen van abnormaal gedrag:

- Versnelde ademhaling (hijgend) met ratelende of gorgelende geluiden;
- Grotere dorst;
- Diarree; Witachtige uitwerpselen; controleer ontlasting op wormen
- Anorexia;
- Doffe ogen; Diepliggende ogen;
- Hangende vleugels.
- Niezen;
- Uitputting;
- Onwil om te bewegen;
- Nasale afscheiding;
- Oculaire afscheiding;
- Gezwollen en rode uropygiale klieren;
- Gezwollen en rode oogleden;
- Depressie;
- Vermagering;
- Groeiachterstand;
- Lusteloosheid;
- Rommelige veren (gecombineerd met andere tekenen van abnormaal gedrag);
- Verminderde eierproductie;
- Verminderd broedsel;
- Lethargie;
- Onvast op hun poten;
- Moeilijk kunnen opstaan;
- Onregelmatige bewegingen;
- In één positie staan met het hoofd omlaag en de ogen gesloten;
- Dicht bij de warmtebron kruipen;

- Hoesten;
- Groenachtige diarree;
- Ongecoördineerde bewegingen;
- Tremor van de nek en het hoofd;
- Moeilijk ademen;
- Zwak;
- Tremor van het hoofd

Kreupelheid wordt gekenmerkt door het volgende:

- Niet normaal kunnen lopen
- Mank lopen
- Tijdens pogingen om te lopen consequent vallen

AW3.7

Zieke en/of gewonde dieren moeten een veilige en vrije plek krijgen om zonder concurrentie te herstellen.

Ma

Het "vogelziekenhuis" moet gescheiden zijn van de vlucht voor betere observatie en moet het volgende bieden:

- Lage dichtheid
 - Gemakkelijke toegang tot eten
 - Gemakkelijke toegang tot schoon, veilig water
 - Regelmatige observatie (2-3 keer per dag)
 - Binnen het oog van de andere vogels
 - Schoon strooisel
 - Goede grondslag
-

AW3.8	Er mogen geen fysieke aanpassingen worden gemaakt aan watervogels zoals: • Ontkluuwen • Perforeren • Vleugels knippen • Trimmen van veren • Castratie Het knippen van grote veren is toegestaan als veren gebroken of beschadigd zijn.	Ma
AW3.9	Er mag geen rekening worden bijgesneden, de-beaking of infrarood bill behandeling (of bijsnijden). Het infrarood afsnijden of behandelen van snavels is niet toegestaan door de RDS. Er moeten systemen zijn om ervoor te zorgen dat broederijen die buiten het toepassingsgebied van de RDS vallen (vogels die korter dan 24 uur worden vastgehouden) geen infrarode behandelingen en afsnijdingen aan de snavel of andere fysieke veranderingen aan RDS-vogels uitvoeren.	Ma
AW3.10	Het <i>levend plukken</i> van watervogels van dons en veren is niet toegestaan. AW3.10.1 Er mag geen rui worden geoogst of geforceerde of geassisteerde rui plaatsvinden. AW3.10.2 Alle dons dient afkomstig te zijn voor watervogels die gehouden zijn ter consumptie. AW3.10.3 De boerderij mag geen dieren betrekken die levend zijn geplukt en mag geen dieren uitbesteden om ze levend te plukken.	C C Ma C
AW3.11	Vrouwelijke watervogels die in leg zijn, moeten worden voorzien van nestplaatsen die een gedeeltelijk afgesloten ruimte bieden voor het	Mi

leggen van eieren en elk nestgebied moet broes nestmateriaal bevatten.

AW3.12

Er moeten maatregelen worden genomen om gevechten en/of verenpikken tot een minimum te beperken.

Ma

AW3.12.1 Als de capaciteit van een stal meer dan 3000 vogels is, moet een scheidingswand zo hoog zijn dat watervogels elkaar niet kunnen zien.

R

- Het is aangetoond dat het aanbieden van verrijking het schadelijk plukken bij veel vogels verminderd. Dit omvat het verstrekken van middelen voor foerageren, het vergroten van de hoeveelheid beschikbare ruimte en het verschaffen van toegang tot water dat diep genoeg is om hun hoofd in te dompelen.
- Deze maatregelen kunnen ook ander negatief gedrag voorkomen, zoals verstikking door paniek of concurrentie om voedsel en water.
- Boerderijen kunnen het risico op paniek ook aanpakken door vaak door de troepen te lopen en de vogels vanaf jonge leeftijd bloot te stellen aan nieuwe geluiden en nieuwe ervaringen.

AW3.13

Watervogels met pijn of letsels waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zullen herstellen, moeten onmiddellijk en op humane wijze worden geëuthanaseerd op een manier waardoor de watervogels onmiddellijk ongevoelig voor pijn zijn.

Ma

AW3.13.1 De volgende vogels dienen te worden geëuthanaseerd: 1) vogels die onbeheersbare pijn hebben en die waarschijnlijk niet zullen herstellen zonder langdurig lijden, 2) vogels die na drie dagen geen tekenen van herstel hebben vertoond, 3) vogels die na 48 uur nog niet in staat zijn om water te drinken zonder hulp.

Ma

AW3.13.2 Alleen de volgende methoden zijn toegestaan voor euthanasie:

Ma

- Penschiettoestel
- Verdoving met een hand-held gevolgd door leegbloeden
- Cervicale nekdislocatie (alleen als er geen andere opties beschikbaar zijn)

AW3.13.3 Alleen opgeleide werknemers mogen euthanasie op de boerderij uitvoeren.

Ma

AW3.13.4 Een enkele werknemer of dierenarts mag bij niet meer dan 70 vogels per dag cervicale nekdislocatie toepassen tenzij dit vereist is voor het welzijn van vogels of waar andere gekwalificeerde en ervaren mensen niet beschikbaar zijn.

Ma

Bekijk de [Richtlijnen voor euthanasie](#)

AW3. Richtlijnen en sjablonen voor diermanagement

Richtlijnen

- Richtlijnen voor euthanasie

Sjablonen

- Sjablonen voor veterinaire gezondheids- en welzijnsplannen
- Sjablonen voor documentatie

Richtlijnen voor euthanasie

Euthanasie betekent letterlijk "een goede dood" en verwijst naar de praktijk van het ruimen of doden van dieren die lijden aan een ziekte of verwonding waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zullen herstellen. De handeling voorkomt dat het dier langer lijdt dan nodig is.

De belangrijkste aspecten om ervoor te zorgen dat euthanasie wordt uitgevoerd in overeenstemming met dierenwelzijn, zijn onder meer:

- Identificatie van vogels die moeten worden geëuthanaseerd.
- Zorg ervoor dat alleen opgeleide werknemers euthanasie uitvoeren
- Hoe euthanasie uit te voeren, door de RDS toegestane methoden.
- Controleer of de euthanasie effectief was.

Identificeer de vogels die moeten worden geëuthanaseerd

1. Vogels moeten onmiddellijk en op humane wijze worden gedood in de volgende omstandigheden:
 - Vogels hebben onbeheersbare pijn en zullen waarschijnlijk niet herstellen zonder langdurig lijden.
 - Vogels die na drie dagen nog geen tekenen vertonen van herstel.
 - Vogels die na 48 uur niet zonder hulp water kunnen drinken.
2. Aanbevolen gids voor besluitvorming:
 - Als een vogel voor het eerst ziek of gewond is, houdt u het volgende in de gaten en neemt u indien nodig onmiddellijk actie:
 - **Op de eerste dag** vanwege kreupelheid, ziekte of letsel, worden de vogels voor verdere observatie naar een dierenziekenhuis gebracht. Symptomen (waaronder het vermogen om te eten of te drinken) moeten worden geregistreerd. Raadpleeg indien mogelijk een dierenarts. Dieren met onbeheersbare pijn moeten onmiddellijk worden geëuthanaseerd.
 - **Op de tweede dag** van kreupelheid, ziekte of letsel, moeten vogels worden geobserveerd om te bepalen of ze verbeteren of verergeren. Dieren met onbeheersbare pijn of dieren die niet binnen 24 uur hebben kunnen eten of drinken, moeten onmiddellijk worden geëuthanaseerd.
 - **Op de derde dag** moet hetzelfde protocol worden gevolgd. Dieren met onbeheersbare pijn, dieren die binnen 24 uur niet hebben kunnen eten of drinken of dieren die binnen 24 uur

geen tekenen van verbetering hebben vertoond, moeten onmiddellijk worden geëuthanaseerd.

Zorg ervoor dat alleen opgeleide werknemers euthanasie uitvoeren

1. Er moet altijd iemand aan het werk zijn die is opgeleid om euthanasie uit te voeren.
3. Alleen werknemers die zijn opgeleid in het herkennen van de juiste tekenen voor euthanasie, mogen bepalen of euthanasie passend is.
4. Alleen werknemers die zijn opgeleid in de juiste methoden voor euthanasie mogen deze uitvoeren.
5. Om deze reden is het een goed idee om meerdere werknemers euthanasietraining te laten volgen.

Hoe euthanasie uit te voeren

De volgende methoden van euthanasie zijn toegestaan door de Responsible Down Standard.

1. Penschiettoestel, gevolgd door nek doorsnijden
2. Bedwelming met een hand-held
3. Cervicale dislocatie (ook wel nekdislocatie genoemd, alleen toegestaan als bovenstaande methoden niet beschikbaar zijn)
4. Boerderijen kunnen ook een beroep doen op hun dierenarts om euthanasie uit te voeren. Dit valt buiten het toepassingsgebied van de norm, maar moet worden toegestaan.

Wees voorzichtig bij het in bedwang houden van dieren voor euthanasie. Bij slechte behandeling kan het pijn veroorzaken bij het dier: Behandeling van dieren (AW4.1).

Euthanasie uitvoeren met een penschiettoestel (of kopslag)

Wat is een penschiettoestel?

Een zware klap op de kop leidt tot bewusteloosheid of zelfs de dood. Wanneer de onmiddellijke klap tot bewusteloosheid leidt, kan dit een effectieve manier zijn om te voorkomen dat het dier een pijnlijke dood ondergaat. Het is echter moeilijk om een effectieve slag te krijgen zonder speciaal ontworpen apparatuur.

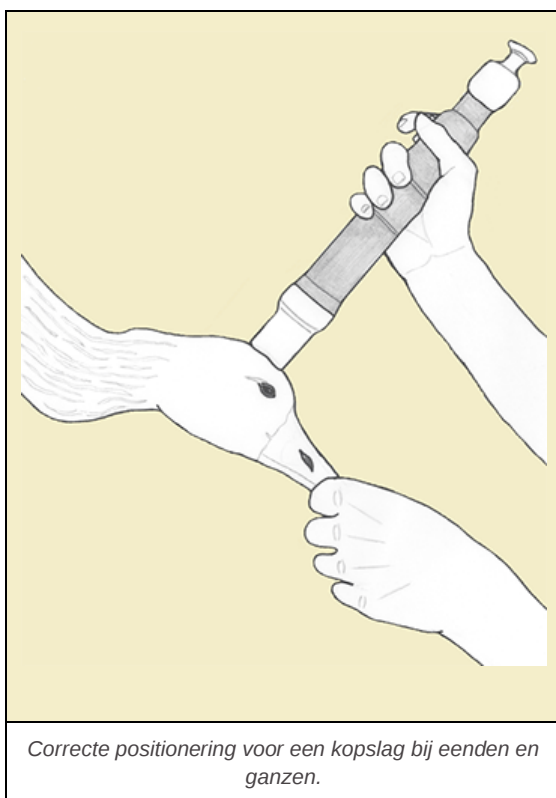
Een penschiettoestel geeft een gecontroleerde slag op de kop die veel betrouwbaarder resulteert in bewusteloosheid. Er zijn twee soorten penschiettoestellen: patronen met penschietkogels en persluchttoestellen met penschietkogels. Ze zijn beide verkrijgbaar met platte of bolle koppen. Bolle koppen zijn de beste keuze voor zowel eenden als ganzen.

Penschiettoestellen zijn de meest betrouwbare methode van euthanasie en zouden het doel moeten zijn voor alle boerderijen.

	
<i>Pneumatisch penschiettoestel.</i>	<i>Cartridge-aangedreven penschiettoestel</i>

Stappen voor het gebruik van het penschiettoestel.

1. Gebruik de juiste patroongrootte of luchtdruk voor de soort en leeftijd van de vogel. Dit is afhankelijk van het merk en het model van de apparatuur en moet worden opgenomen in het euthanasieplan.
2. Houd de vogel vast om zeker te zijn van een nauwkeurige positie van het penschiettoestel.
 - a. Plaats de muilband op het hoogste punt van de kop, op de middellijn, met het penschiettoestel recht naar beneden gericht.
 - b. Houd de vogelkop vast door de kam lichtjes vast te houden of door het uiteinde van de snavel tussen de vingertoppen te laten rusten.

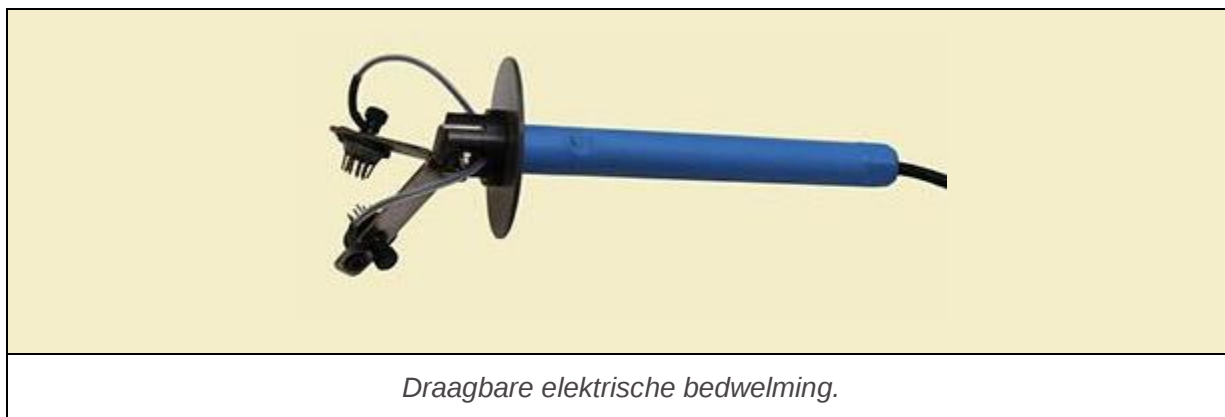

3. Verdoof de vogel.
 - a. Schrik niet door onvrijwillige bewegingen, dit is normaal en is een teken van een effectieve verdoving.
 - b. **Youtube video** over een kopslag, het laden en afvuren van de apparatuur: https://youtu.be/yR3P0Hup_6A
4. Controleer of de verdoving effectief was:
 - a. Tekenen van een effectieve kopslag: geen ritmische ademhaling (controleer op buikbewegingen in het ventilatiegebied); ongecontroleerd klapperen van de vleugels; pootflexie en extensie; geen nekspanning; geen vocalisatie.
 - b. Als u het hoornvlies (de oogbol) aanraakt en de vogel een knipperreflex vertoont, is dit een teken van bewustzijn en moet de verdoving opnieuw worden uitgevoerd.
 - c. YouTube-video over De tekenen van een effectieve kopslag: <https://youtu.be/6uopdSqtUu>
 - d. Indien u twijfelt, verdoof de vogel dan altijd opnieuw.

Hoe euthanasie uit te voeren met hand-held bedwelming

Wat is hand-held bedwelmen?

Elektrisch kan een betrouwbare methode zijn om vogels voor euthanasie te verdoven. Er is kleine handapparatuur beschikbaar om dit op de boerderij te doen. Deze elektrische bedwelmers worden per paar op de weerszijden van de kop van het dier geplaatst. Dit apparaat wordt aangesloten op een stopcontact en de elektroden kunnen worden aangepast om geschikt te worden gemaakt voor vogels van verschillende grootte.

Stappen voor het gebruik van draagbare elektrische bedwelming:

1. Houd de apparatuur schoon. Vuile elektroden kunnen de stroom van elektriciteit belemmeren, wat resulteert in een ineffectieve verdoving. Gebruik de juiste instelling voor eenden of ganzen. Raadpleeg de handleidingen van de apparatuur voor de juiste instelling.
 - a. Het vooraf bevochtigen van de vogelkop kan het bedwelmen verbeteren.
 - b. Verwijder voor uw eigen veiligheid alle sieraden voordat u elektrische bedwelmingapparatuur gebruikt, draag rubberen handschoenen en laarzen, vermijd elk contact met de onder stroom staande elektroden en volg de gebruiksaanwijzing van de fabrikant op.
2. Pas de elektroden aan zodat ze op het hoofd van de vogel passen.

Correcte positionering voor elektrisch bedwelmen

3. Plaats de elektroden op de kop van de vogel:
 - a. Draag een rubberen handschoen, gebruik één hand om de achterkant of onderkant van de kop van de vogel vast te houden en breng vervolgens de elektroden stevig aan op beide kanten van de kop tussen het oog en het oor.
 - b. Breng nooit elektroden aan op de nek van de vogel. Dit veroorzaakt pijn en leidt niet tot bewusteloosheid.
4. Als je zeker weet dat de elektroden juist gepositioneerd zijn, druk dan zonder aarzelen op de schakelaar. De applicatietijden variëren, maar de schakelaar moet minimaal 7 seconden aan staan of totdat de vleugels niet meer klappen.
 - a. Schrik niet door onvrijwillige bewegingen, dit is normaal en is een teken van een effectieve verdoving.
 - a. Videodemonstratie op YouTube:
5. Controleer of de verdoving effectief was:
 - a. Teken van een Effectieve kopslag: nek gebogen met ogen volledig open; geen ritmische ademhaling direct na de bedwelming; strak gestrekte poten; constante snelle lichaamstrillingen; en vleugels dicht tegen het lichaam gevouwen (na aanvankelijke ongecontroleerde uitbarstingen met klappen).
 - b. Als u het hoornvlies (de oogbol) aanraakt en de vogel een knipperreflex vertoont, is dit een teken van bewustzijn en moet de verdoving opnieuw worden uitgevoerd.
 - c. Indien u twijfelt, verdoof de vogel dan altijd opnieuw.

- d. Onmiddellijk na elektrisch verdoven, binnen 15 seconden, moet de vogel worden gedood door neksnijden of nekontwrichting.

Hoe euthanasie uit te voeren door nekontwrichting (of cervicale dislocatie)

1. Deze methode mag alleen worden gebruikt als een schiettoestel en handapparatuur niet beschikbaar zijn.
2. Nekdislocatie mag niet worden uitgevoerd bij vogels die meer dan 5 kg wegen.⁴
3. Boerderijen moeten stappen ondernemen om te investeren in een penschiettoestel of elektrische draagbare bedwelming.

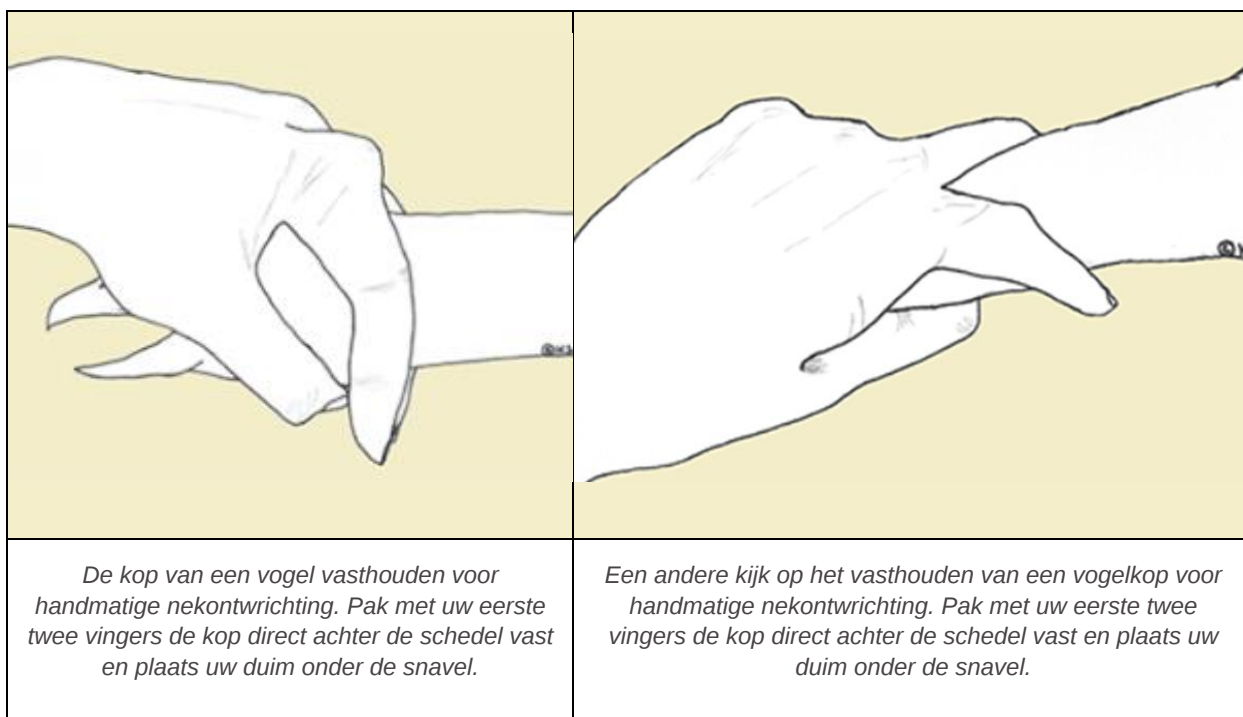
Wat is nekdislocatie?

Deze methode van euthanasie doodt de vogel onmiddellijk door de ruggengraat te breken, waardoor de ademhaling stopt. Dit kan met de hand worden gedaan, maar wordt door dezelfde werknemer beperkt tot minder dan 70 vogels per dag. Dit komt omdat na het uitvoeren van handmatige nekontwrichting bij veel vogels, de werknemer vermoeid kan raken, wat resulteert in een minder effectieve ontwrichting.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1099&from=DE>

Stappen voor manuele nekdislocatie

1. Positioneer de vogel nauwkeurig.
 - a. Houd de poten van de vogel (en indien mogelijk de vleugeltoppen) in de ene hand, dichtbij uw heup, met de onderkant van het vogellichaam tegen uw dijbeen.
 - b. Pak met de eerste twee vingers van uw andere hand het hoofd direct achter de schedel vast met uw duim onder de snavel.
2. Ontwricht de nek.
 - a. Strek de nek naar beneden, druk tegelijkertijd uw knokkels in de nekwervels en trek de kop van de vogel naar achteren.
 - b. De nekdislocatie moet in één snelle ruk worden volbracht. Wees ferm, zelfverzekerd en positief. ⁵
 - a. Schrik niet door onvrijwillige bewegingen, dit is normaal en is een teken van een effectieve verdoving.

3. Controleer of de ontwrichting effectief was:

⁵ Humane Slaughter Association, "Practical Slaughter of Poultry: Neck Dislocation", www.hsa.org.uk

- a. Als u het hoornvlies (de oogbol) aanraakt en de vogel een knipperreflex vertoont, is dit een teken van bewustzijn en moet de verdoving opnieuw worden uitgevoerd.
- b. YouTube-demonstratie van een effectieve nekontwrichting:
https://www.youtube.com/watch?time_continue=25&v=-twCZ_x7jB0.

Controleer of het dier dood is

Controleer na het uitvoeren van euthanasie altijd of het dier echt dood is:

1. Ontbreken van een hartslag
2. Ontbreken van een ademhaling
3. Ontbreken van hoornvliesreflex (reactie wanneer de oogbal wordt aangeraakt)
4. Aanwezigheid van rigor mortis

Sjablonen voor veterinaire gezondheids- en welzijnsplannen

Algemene informatie

Deze informatie moet voorafgaand aan de audit aan de auditor worden voorgelegd.

Naam en adres		
Naam boerderij		
Soorten vogels die worden gehouden		
Naam van de verantwoordelijke persoon van boerderij		
Geraadpleegde dierenarts:		
Plan ingevuld door:	Naam:	Handtekening: Datum:

Productie	
Totaal aantal vogels tegelijkertijd op de boerderij	

Aantal geproduceerde vogels per jaar	
--------------------------------------	--

1. Welzijnscontroles

Beschrijf uw inspectieschema voor watervogels: wie inspecteert de vogels en hoe vaak:

Beschrijf wat moet worden opgenomen in elke dagelijkse welzijnscontrole:

Beschrijf uw normale schoonmaakschema:

2. Voedings- en drinkplan

2.1 Voeren: Geef de details van het voederplan dat aan de dieren wordt verstrekt. Gebruik steeds een extra rij voor elke keer dat de hoeveelheid voedsel wordt verhoogd.

Leeftijd van de vogels (aantal dagen)	Voedsel	Hoeveelheid/frequentie	Distributie (voedingspunten)

2.2 Water geven: Geef details over hoe water wordt verstrekt voor alle vogels, inclusief zieke en gewonde vogels die apart worden gehouden.

Waterschema	Identificeer mogelijke bronnen van besmetting en maak indien nodig een actieplan.	Testmethode	Testschema

3. Bioveiligheidsmaatregelen

Documenteer de acties die zijn ondernomen om het ziekerisico te beheersen of te verminderen uit de volgende bronnen en alle andere die u hebt geïdentificeerd. Zie AW5.2, AW5.3.4 en B3.3 van de RDS.

Potentiële bronnen van ziekte	Ondernomen controleacties
Inkomende watervogels	
Werknemers en bezoekers	<i>Geef hier duidelijk aan wat auditors moeten doen om de boerderij binnen te mogen komen.</i>
Gebouwen	
Apparatuur	

Anders (omschrijf)	
-------------------------------	--

4. Noodmaatregelen

Documenteer de noodprocedures en rampenplannen voor rampen met behulp van de onderstaande tabel.

Noodgeval	Plan voor Onmiddellijke veiligheid	Plan voor Toegang tot water	Plan voor Toegang tot voedsel
Droogte			
Overstroming			
Brand			
Extreem weer			
Anders (omschrijf a.u.b)			

<i>Houd rekening met uw lokale weertrends</i>			
---	--	--	--

5. Euthanasieplan

Beschrijf hoe beslissingen om te euthanaseren op de boerderij worden genomen.	
Wie is verantwoordelijk voor het nemen van deze beslissing? Is er een persoon die kan invallen?	
Beschrijf de euthanasiemethode:	

Sjablonen voor documentatie

1. Documenteren van sterfte en ziekte (houd één logboek bij per vlucht)

Leeftijd :	Sterfdatum: m:	Beschrijving van symptomen, inclusief duur:	Uitkomst (hersteld, gestorven, geëuthanaseerd):	Dierenartsbehan- deling, indien aanwezig:

2. Dierenarts bezoeken

Bezoekdatum	Reden van bezoek:	Toegepaste behandelingen:	Herziening van het managementplan?

--	--	--	--

AW4. Behandeling en transport

Gewenste uitkomst: Er zijn goede relaties tussen mens en dier en de dieren worden rond en buiten de boerderij behandeld en getransporteerd op een manier die het welzijn beschermt.

Aantal	Vereiste	Niveau
AW4.1	Dieren moeten op humane wijze worden behandeld; mishandeling van dieren is onaanvaardbaar.	C
	AW4.1.1 Mishandeling omvat ruw lichamelijk contact zoals schoppen, slaan, gooien of laten vallen van dieren, het slepen of trekken van watervogels aan de veren, vleugels, kop, nek, staart of poten.	C
	AW4.1.2 Er wordt extra voorzichtigheid geboden bij het omgaan met watervogels met speciale behoeften, zoals jongen, kuikens, zieke, kreupele of gewonde watervogels.	C
	Bekijk Richtlijnen voor de behandeling van dieren	
AW4.2	Er mogen geen boerderijkatten, honden en andere huisdieren aanwezig zijn in de kooien en schuilplaats voor watervogels.	R
AW4.3	Tijdens het laden en lossen moeten de juiste hanteringstechnieken worden gevolgd om onrust bij de vogels te voorkomen.	Ma

Voor het laden:

- Plaats de vrachtwagen zo dicht mogelijk bij de vogels om te laden en zo dicht mogelijk bij de bestemming om te lossen.
- Het gebruik van een open vrachtwagen kan de voorkeur hebben boven kooien.

Vogels laden voor transport:

- Benader vogels rustig en kalm. Gedempte verlichting kan paniek verminderen.
- Gebruik kleine hokken om vogels te beperken om te vangen. Mobiele vangframes kunnen nuttig zijn.
- Het vangen van vogels met behulp van luidruchtige of agressieve technieken zal ertoe leiden dat vogels in paniek raken, met gevaar voor verwonding of verstikking voor de vogel en verwonding voor de werknemer.
- Sla of knijp nooit een vogel tegen een hard voorwerp zoals een hek of de zijkant van de vrachtwagen.

Het plaatsen van vogels in kooien of containers voor transport:

- Volg de bovenstaande richtlijnen voor het vangen van de dieren (AW4.1)
- Doe eerst de kop van de vogels erin.
- Vogels mogen nooit in een container of kooi worden gegooid.
- Er moet een helper beschikbaar zijn om de kooi te openen en te sluiten terwijl de andere dieren op hun plaats blijven.
- Moduleladen moeten, indien gekozen, van boven naar beneden worden gevuld om te voorkomen dat de reeds geladen dieren worden gewond.

Vogels uit kooien of containers verwijderen:

- Vogels moeten één voor één worden verwijderd.
- Gebruik aan weerszijden van het vogellichaam twee handen om de vleugels vast te zetten.
- Er moet een helper beschikbaar zijn om de kooi te sluiten en te voorkomen dat de andere vogels ontsnappen.

AW4.4

Watervogels moeten worden vervoerd in een voertuig dat voldoende ventilatie en bescherming biedt tegen wind, regen, sneeuw en thermische stress.

Ma

AW4.4.1 Watervogels mogen niet worden vervoerd onder zware weersomstandigheden, tenzij er voldoende bescherming wordt geboden.

Ma

AW4.5

Tijdens het transport mag het bij de watervogels neit overvol zijn.

Ma

AW4.5.1 Vóór het transport wordt de hoeveelheid watervogels per container bepaald op basis van het gemiddelde gewicht van watervogels.

Mi

AW4.5.2 De vrachtwagens moeten bij aankomst bij het slachten worden gewogen om de dichtheid te controleren.

R

Indicaties dat het transport te druk is voor vogels:

- Vogels kunnen niet comfortabel zitten.

De aanbevolen bezettingsdichtheid van Humane Slaughter Association is als volgt (ruimte wordt aangegeven als vloeroppervlak):

- Eendagskuikens - 21 – 25 cm² per kuiken
- Gevogelte, andere dan eendagskuikens (gewicht in kg)
 - < 1,6 kg - 180 – 200 cm² per kg
 - 1,6 < 3 kg - 160 cm² per kg
 - 3 tot 5 kg - 115 cm² per kg
 - > 5 - 105 cm² per kg

AW4.6

Transportplanning moet ervoor zorgen dat watervogels zo snel mogelijk hun bestemming bereiken.

Ma

AW4.6.1 Als het vervoer meer dan acht uur verwijderd is (inclusief laad- en lostijd), moeten er maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de vogels niet meer dan acht uur zonder voedsel of water zitten.

Ma

AW4.6.2 Een getrainde werknemer moet de vogels vergezellen tijdens reizen van meer dan vier uur om een goede verzorging te garanderen. Dit kan de bestuurder zijn.

Ma

- Vogels mogen niet langer dan acht uur zonder eten of drinken zitten. Dit is inclusief transporttijd en eventueel het wachten na het laden of bij aankomst.

	- Als de reis langer is dan acht uur, moet er een plan zijn om ervoor te zorgen dat er wordt gepauzeerd en krijgen vogels voedsel en water. - Vogels moeten worden beschermd tegen extreem weer terwijl ze in de vrachtwagen zitten. - Een opgeleide werknemer moet al het vervoer begeleiden, maar het is een vereiste voor reizen langer dan vier uur.	
AW4.7	De woorden "LIVE BIRDS" moeten in de lokale taal op de buitenkant van de vrachtwagen staan.	R
AW4.8	Het transportvoertuig moet worden schoongemaakt en gedroogd voordat de watervogels worden ingeladen.	Ma
	Vrachtwagens die voor transport worden gebruikt, moeten tussen elke vlucht vogels worden schoongemaakt en gedesinfecteerd.	
AW4.9	Alleen vogels die fit genoeg zijn voor transport zijn toegestaan in de vrachtwagen.	Ma
	Zieke of gewonde vogels mogen niet vervoerd worden. Dit zal waarschijnlijk hun lijden verlengen en ze zullen hoe dan ook niet met de troep kunnen worden geslacht. Slachthuizen moeten ervoor zorgen dat er geen prikkels zijn om zieke of gewonde vogels te vervoeren (bv. betaling op basis van het gewicht van de vrachtwagen bij aankomst, enz.).	

AW4. Richtlijnen en sjablonen voor behandeling tijdens transport

Richtlijnen

- Richtlijnen voor de behandeling van dieren

Richtlijnen voor de behandeling van dieren

Behandeling van dieren (AW4.1)

- Het is belangrijk om de dagelijkse interacties rustig te houden om stress bij de vogels te verminderen en hun angst voor mensen te beperken. Hier zijn een aantal tips voor dagelijkse interactie met eenden en ganzen:
 - Loop minstens één keer per dag tussen de troep vanaf de eerste dag dat de kuikens aankomen.
 - Loop langzaam en rustig, zodat de vogels zonder paniek uit de weg kunnen gaan.
 - Loop door de troep, dichtbij genoeg om alle vogels te zien.
- Als vogels om welke reden dan ook moeten worden opgepakt, volg dan specifieke richtlijnen per soort om letsel of pijn te voorkomen:

Voor zowel eenden en ganzen:

- Til, hang of draag een vogel nooit bij de hals tenzij de borst ook volledig wordt ondersteund. Zorg ervoor dat u de hals net onder de kop vasthoudt om ervoor te zorgen dat de kop of de hals niet gedraaid worden en dat de luchtpijp niet wordt dichtgeknepen.
- Houd nooit een eend of een gans vast bij de kop, vleugel, staart of poot.

Eenden:

Ondersteun het gewicht van de eend en houd de poten stevig vast. Eenmaal stevig tegen uw

Eenden mogen nooit alleen bij de poten worden gevangen. Ze kunnen worden opgepakt en voorzichtig worden opgetild aan de basis van

lichaam gehouden, is de vogelkop toegankelijk voor verdoving.

de nek gedurende een minimaal moment voordat de vogel naar uw hand en arm wordt overgebracht. Zorg ervoor dat u geen overmatige druk uitoefent.

- Eenden moeten worden gehanteerd door een hand aan elke kant van het lichaam, over de vleugels te plaatsen en de vogel op te tillen.
- Draag niet meer dan twee eenden per hand. Als u hun nek vasthoudt, zorg er dan voor dat er een vinger tussen de nek van de twee vogels wordt geplaatst.
- Als u de vogel eenmaal hebt vastgehouden, schuift u een hand onder het lichaam en klemt u de poten stevig tussen uw uitgestrekte vingers (plaats een of twee vingers tussen de poten) en ondersteunt u de borst van de vogel op de palm van dezelfde hand. De vleugels kunnen dan worden gecontroleerd met uw andere hand of door de vogel onder uw arm tegen uw lichaam te houden.

Ganzen:

Eenmaal voorzichtig bij de nek gevangen, zullen de meeste ganzen gaan zitten.

Als de vogel eenmaal in deze positie wordt gehouden, is de kop van de vogel toegankelijk voor verdoving.

- Ganzen moeten worden gehanteerd door een arm om het lichaam te leggen en de vogel onder de oksel op te tillen, terwijl de andere hand voorzichtig de nek vasthoudt (Figuur 5).
- Volwassen ganzen kunnen ook worden gevangen en opgetild aan beide schoudergewrichten, met een vinger ertussen, om elke schouder te scheiden. Idealiter wordt de borst tegelijkertijd volledig ondersteund.
- Draag niet meer dan één gans per hand.
- Steek of kruis de vleugels van ganzen niet om klappen te voorkomen.

- Hou controle over de kop om bijten te voorkomen.
- U kunt de ganzen van achteren benaderen en de nek lichtjes vasthouden, waarbij u ervoor moet zorgen dat u niet knijpt. Hierdoor gaan de meeste ganzen zitten.

AW5. Management, plannen en procedures

Gewenste uitkomst: Boeren hebben een duidelijke strategie en reeks protocollen om het welzijn van hun dieren te waarborgen en om aan te tonen dat ze voldoen aan de relevante RDS.

Aantal	Vereiste	Niveau
AW5.1	Boerderijen moeten voldoen aan alle geldende wettelijke eisen inzake dierenwelzijn.	Ma
AW5.2	Het bioveiligheidsbeleid wordt voorafgaand aan het bezoek ter beschikking gesteld van de certificatie-instelling om ervoor te zorgen dat de audit kan plaatsvinden. Indien persoonlijke beschermingsmiddelen vereist zijn, worden deze verstrekt of informeert de boerderij de certificatie-instelling voorafgaand aan de audit.	Ma
AW5.3	De boerderij heeft een schriftelijk 'Veterinary Health and Welfare Plan' (VHP) oftewel een veterinair gezondheids- en welzijnsplan.	Mi
	AW5.3.1 Dit plan moet minstens jaarlijks worden ontwikkeld of worden herzien door een dierenarts.	R
	AW5.3.2 De VHP moet een bepaling bevatten om ervoor te zorgen dat aan de voedingsbehoeften van de watervogels wordt voldaan.	Mi
	AW5.3.3 De VHP zal een bepaling bevatten om ervoor te zorgen dat watervogels te allen tijde toegang hebben tot schoon en veilig drinkwater.	Mi
	AW5.3.4 De VHP moet een bioveiligheidsplan bevatten, inclusief stappen om besmetting door binnenkomend watervogels, mensen, gebouwen of uitrusting te voorkomen.	Mi
	AW5.3.5 De VHP moet een plan bevatten voor noodsituaties (bijv. brand, stroom- of wateronderbreking, overstroming, sneeuwstorm,	Mi

defect aan voersysteem, defect aan transportvoertuig) en is gericht op de verzorging van de watervogels.

AW5.3.6 De VHP zal een schriftelijk plan voor euthanasie bevatten, inclusief hoe de beslissing zal worden genomen, wie euthanasie mag uitvoeren (ook buiten werktijd), en de methoden van euthanasie.

Mi

Bekijk [De richtlijnen voor euthanasie](#)

AW5.4

Gegevens over de toediening van geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik of andere interventies, sterftecijfer, gewonden, geëuthanaseerde watervogels (redenen en methodologie) dient te worden bijgehouden.

Mi

Bekijk de [Sjablonen voor documentatie](#)

AW5.5

Het personeel van de boerderij krijgt een training over de basisprincipes van het dierenwelzijn, met inbegrip van de specifieke maatregelen die in de VHP en de RDS-handleiding worden beschreven.

Mi

Niet van toepassing op kleine boerderijen

AW5.5.1 Trainingsgegevens dienen bijgehouden te worden.

Mi

Niet van toepassing op kleine boerderijen

AW5.5.2 Verantwoordelijk personeel moet worden getraind in 'good practices' voor het omgaan met watervogels.

Mi

Niet van toepassing op kleine boerderijen

AW5.5.3 Personeel dat betrokken is bij het vervoer van vogels moet een basisopleiding dierenwelzijn krijgen. Opleiding omvat:
1) Basisprincipes van dierenwelzijn

Mi

Niet van

- 2) Juiste behandeling, verplaatsing van vogels
- 3) Hoe tekenen van ziekte of letsels te herkennen

toepassing op
kleine
boerderijen

AW6. Slachten

Gewenste uitkomst: Het slachtproces voorkomt of minimaliseert pijn en leed. Alle dieren worden voor het slachten verdoofd (bewusteloos gemaakt en ongevoelig voor pijn).

Aantal	Vereiste	Niveau
AW6.1	Slachtlocaties moeten voldoen aan alle wettelijke eisen inzake dierenwelzijn.	Ma
AW6.2	Personeel dat verantwoordelijk is voor het lossen, verdoven en doden, dient een basisopleiding dierenwelzijn te ontvangen. De opleiding omvat: 1) Basisprincipes van dierenwelzijn 2) Juiste behandeling, verplaatsing van vogels 3) Hoe tekenen van ziekte te herkennen 4) Verdovingsmethoden, het controleren van de effectiviteit van verdoving 5) Slachtmethoden	Mi
	AW6.2.1 Trainingsgegevens dienen bijgehouden te worden.	Mi
	AW6.2.2 Standaardwerkvoorschriften (bv, posters) moeten zichtbaar zijn voor de werknemers en beschikbaar zijn in hun taal.	R
	AW6.2.3 Werknemers dienen de mogelijkheid te krijgen om non-conformiteit aan de certificatie-instelling te melden.	R
AW6.3	De locatie houdt een register bij van alle binnenkomende ladingen vogels van RDS-gecertificeerde boerderijen: 1) Het aantal vogels dood bij aankomst 2) Het aantal zieke of gewonde vogels bij aankomst 3) Reistijd 4) Tijd tussen aankomst en slacht	Mi

AW6.4	Alle vogels moeten bij aankomst worden geïnspecteerd op ziekten, letsels of aandoeningen. De administratie wordt bijgehouden en ter beschikking gesteld aan de inspecteurs.	Ma
AW6.5	Na de aankomst in het slachthuis moeten watervogels correct worden behandeld om ongemak te voorkomen.	Ma
	AW6.5.1 Werknemers mogen een vogel nooit opzettelijk verwonden.	C
	Indien er passende voorzieningen zijn, kan het acceptabel zijn om dieren te lossen en ze te laten wachten voordat ze worden geslacht. De faciliteiten moeten voorzien in: • Toegang tot voedsel en water. • Bescherming tegen extreem weer, inclusief regen, storm, hitte of kou.	
AW6.6	Watervogels moeten binnen twee uur gelost en geslacht worden, tenzij het slachthuis een wachtruimte heeft met passende voorzieningen.	Ma
AW6.7	Watervogels moeten worden gelost (of worden opgehangen) in een kamer met minder verlichting om stress en angst zoveel mogelijk te voorkomen.	R
	AW6.7.1 Er moeten maatregelen worden genomen om te voorkomen dat watervogels andere watervogels gedood zien worden. Aan deze eis is voldaan als voldoende maatregelen zijn genomen om de stress van watervogels, vanaf het moment van aankomst in het slachthuis tot het moment van doden, tot een minimum te beperken.	R
	• Minder verlichting kan het stressniveau bij de vogels verlagen. • Dit moet worden afgewogen tegen de veiligheid van de werknemers om ervoor te zorgen dat de kamer niet te donker is om te zien wat ze doen.	
AW6.8	Vogels mogen niet worden blootgesteld aan extreme kou of hitte.	Ma
AW6.9	Watervogels worden bedwelmd en daarna gedood voordat ze weer bij bewustzijn kunnen komen.	Ma

AW6.9.1 De volgende slachtmethoden zijn toegestaan:

Ma

- Elektrisch bedwelmen, gevolgd door halssnijden
- Penschiettoestel

AW6.9.2 Als elektrisch bedwelmen is toegepast; bij gebruik van een bedwelminginstelling van 50 Hz AC-frequentie moet een minimum van 130 mA per vogel worden toegepast.

Ma

AW6.9.3 De frequentie voor bedwelming wordt driemaal per dag gecontroleerd en de resultaten worden geregistreerd.

Ma

AW6.9.4 Er moeten aanpassingen worden gemaakt wanneer de frequentie- en huidige instellingen geen effectieve, consistente verdoving opleveren.

Ma

De volgende verdovingsmethoden voor het slachten zijn toegestaan volgens de Responsible Down Standard.

- Elektrisch verdoven
- Penschiettoestel

Bekijk de [Richtlijnen voor verdoving](#)

AW6.10

Slachthuizen moeten bevestigingsinspecties van leveranciersboerderijen uitvoeren om te bevestigen dat ze aan de RDS voldoen.

R

AW6. Richtlijnen voor de slacht en sjablonen

Richtlijnen

- Richtlijnen voor verdoving

Richtlijnen voor verdoving

Hoe te verdoven met elektrische bedwelming

Wat is elektrisch verdoven?

Elektrisch verdoven is een van de betrouwbaardere methoden om vogels voor het slachten te bedwelmen. In industriële slachthuizen gebeurt dit vaak met een waterbad. Het water wordt geëlektrificeerd en vogels worden door het water gevoerd voordat ze worden geslacht.

Meestal wordt een beugel aan een transportband bevestigd en worden vogels met hun poten op de beugel geladen. De transportband verplaatst vogels naar de slachtfaciliteit en gaat door het waterbad. Vogels gaan door naar de slachtstap bij de transportband.

We raden aan om de handleiding voor het elektrisch bedwelmen in waterbaden voor pluimvee door de Humane Slaughter Association te lezen:

<https://www.hsa.org.uk/downloads/hsagn7electricalwaterbathpoultry1.pdf> .

Stappen voor het gebruik van elektrische bedwelming in een waterbad:

1. Zorg ervoor dat de apparatuur goed wordt onderhouden en in goede staat verkeert.
 - a. De spanning, stroom en weerstand moeten regelmatig worden gecontroleerd om ervoor te zorgen dat de verdoving effectief wordt uitgevoerd.
 - b. Zorg ervoor dat de hoogte van de lijn goed is ingesteld om de kop van de vogel volledig onder te dompelen.
2. Bevestig de vogels goed op de lijn om ervoor te zorgen dat ze geen pijn hebben.
 - a. Zieke of gewonde vogels mogen niet worden geketend. Ze moeten worden geëuthanaseerd volgens de vereisten in AW3.13.
 - b. Vogels die te klein zijn voor de instellingen, mogen niet worden geketend.
 - c. Werknemers moeten tijdens dit proces kalm en stil blijven om stress te minimaliseren.
 - d. Zorg ervoor dat er geen obstakels zijn die de vogels kunnen raken op weg naar de slacht.
 - e. Transportbanden moeten zo zijn ontworpen dat er geen overdracht hoeft plaats te vinden.

- f. Til de vogel voorzichtig op en bevestig de poten in individuele sleuven van de beugel. Laat de vogel voorzichtig op de borstcontactstrip zakken.
 - g. Vogels mogen niet langer dan twee minuten vastzitten voordat ze worden bedwemeld.
 - h. Vogels die te dicht bij elkaar zijn geketend, kunnen bewegen en meer met hun vleugels klappen. Het wordt aanbevolen om tussen vogels voldoende ruimte te laten zodat ze hun vleugels kunnen uitstrekken zonder elkaar aan te raken.
3. Laat vogels door het elektrische waterbad passeren.
- a. Zorg ervoor dat de kop van de vogel gedurende de aanbevolen duur door het waterbad gaat. Raadpleeg de handleiding van de apparatuur en de instellingen voor het specifieke soort.
4. Controleer of de verdoving effectief was:
- e. Als u het hoornvlies (de oogbol) aanraakt en de vogel een knipperreflex vertoont, is dit een teken van bewustzijn en moet de verdoving opnieuw worden uitgevoerd.
 - f. Indien u twijfelt, verdoof de vogel dan altijd opnieuw.
 - g. Binnen 15 seconden, onmiddellijk na het elektrisch bedwelmen, moet de vogel worden gedood door neksnijden of nekontwrichting.

Verdoven met een penschiettoestel (of kopslag)

Wat is een penschiettoestel?

Een zware klap op de kop leidt tot bewusteloosheid of zelfs de dood. Wanneer de onmiddellijke klap tot bewusteloosheid leidt, kan dit een effectieve manier zijn om te voorkomen dat het dier een pijnlijke dood ondergaat. Het is echter moeilijk om een effectieve slag te krijgen zonder speciaal ontworpen apparatuur.

Een penschiettoestel geeft een gecontroleerde slag op de kop die veel betrouwbaarder resulteert in bewusteloosheid. Er zijn twee soorten penschiettoestellen: patronen met penschietkogels en persluchttoestellen met penschietkogels. Ze zijn beide verkrijgbaar met platte of bolle koppen. Bolle koppen zijn de beste keuze voor zowel eenden als ganzen.

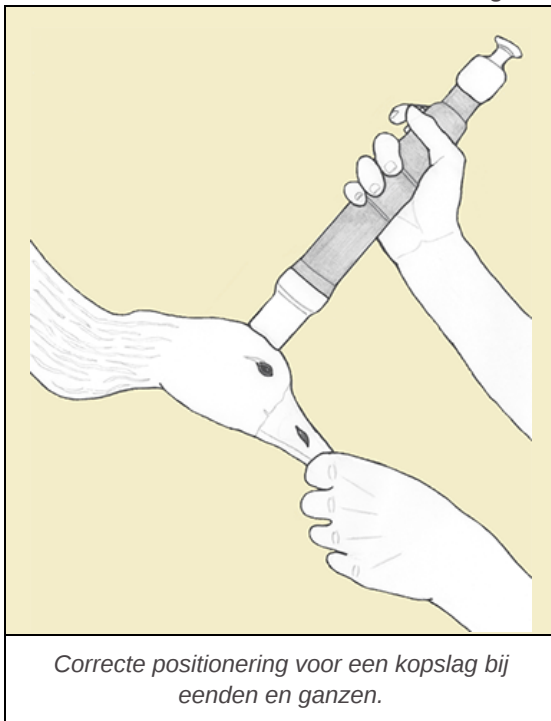
Pneumatisch penschiettoestel.

Cartridge-aangedreven penschiettoestel

Stappen voor het gebruik van het penschiettoestel.

1. Gebruik de juiste patroongrootte of luchtdruk voor de soort en leeftijd van de vogel. Dit is afhankelijk van het merk en het model van de apparatuur en moet worden opgenomen in het euthanasieplan.
2. Houd de vogel vast om zeker te zijn van een nauwkeurige positie van het penschiettoestel.
 - a. Plaats de muilband op het hoogste punt van de kop, op de middellijn, met het penschiettoestel recht naar beneden gericht.
 - b. Houd de vogelkop vast door de kam lichtjes vast te houden of door het uiteinde van de snavel tussen de vingertoppen te laten rusten.

3. Verdoof de vogel.
 - a. Schrik niet door onvrijwillige bewegingen, dit is normaal en is een teken van een effectieve verdoving.
 - b. **Youtube video** over een kopslag, het laden en afvuren van apparatuur:
https://youtu.be/yR3P0Hup_6A
4. Controleer of de verdoving effectief was:
 - a. Tekenen van een effectieve kopslag: geen ritmische ademhaling (controleer op buikbewegingen in het ventilatiegebied); ongecontroleerd klapperen van de vleugels; pootflexie en extensie; geen nekspanning; geen vocalisatie.

- b. Als u het hoornvlies (de oogbol) aanraakt en de vogel een knipperreflex vertoont, is dit een teken van bewustzijn en moet de verdoving opnieuw worden uitgevoerd.
- c. YouTube-video over De tekenen van een effectieve kopslag:
<https://youtu.be/6uopdSqtUUs>
- d. Indien u twijfelt, verdoof de vogel dan altijd opnieuw.

Sectie C – Chain of Custody

C1. Slachthuizen

In deze sectie vindt u aanvullende richtlijnen voor de RDS 3.0 Chain of Custody-vereisten die van toepassing zijn op slachthuizen. Niet alle RDS 3.0-vereisten worden vermeld in de RDS 3.0-handleiding, maar alle vereisten zijn nog steeds op hun niveau van toepassing.

Slachthuizen moeten voldoen aan alle eisen van de [Content Claim Standard](#). Dit zorgt ervoor dat dons- en verenmateriaal van RDS-gecertificeerde boerderijen correct wordt verwerkt en gescheiden wordt gehouden van dons- en verenmateriaal van niet-gecertificeerde boerderijen.

Beheren van binnenkomende vogels (B2. van CCS 2.0)

1. Werknemers moeten worden opgeleid om de oorsprong van inkomende dieren te kunnen verifiëren. Er moet een manier zijn om aan te geven of ze al dan niet RDS-gecertificeerd zijn. Dit moet regelmatig worden gecontroleerd met informatie over het scope-certificaat om de certificeringsstatus van de boerderij te verifiëren.
 - Dit is misschien niet nodig als het slachthuis de ICS-manager van een Farm Group is. Er moeten nog stappen worden ondernomen om te bevestigen van welke boerderij de dieren afkomstig zijn.
2. Er moet een plan zijn om het aantal vogels aan te geven en de andere gegevens die vereist zijn voor RDS-gecertificeerde bedrijven.

Beheer van dons- en verenmateriaal na het slachten (B3. van CCS 2.0)

1. Productielijnen, opslagfaciliteiten en verpakkingen moeten een vorm van identificatie van RDS-gecertificeerd materiaal bevatten. Dit hoeft niet de naam van de standaard te bevatten, maar moet op een of andere manier door het management kunnen worden geraadpleegd. Zo worden alle gecertificeerde materialen geïdentificeerd met een referentiecode die begint met het cijfer 9.
2. Het slachthuis moet aantonen hoe materiaal van dons en veren van RDS-gecertificeerde boerderijen wordt gescheiden van niet-gecertificeerde boerderijen.
 - Voor slachthuizen die zowel gecertificeerde als niet-gecertificeerde dieren op dezelfde apparatuur verwerken: er moet een pauze zijn tussen gecertificeerde en niet-gecertificeerde dieren om ervoor te zorgen dat machines kunnen worden schoongemaakt. Het kan ook werken om eerst alle gecertificeerde dieren door de faciliteit te laten lopen en vervolgens de niet-gecertificeerde dieren te verwerken, zonder te reinigen. De machines moeten grondig worden gereinigd voordat er weer wordt overgeschakeld op gecertificeerde dieren.
 - Voor faciliteiten met aparte productielijnen voor gecertificeerde en niet-gecertificeerde dieren: er moet voldoende scheiding zijn tussen faciliteiten voor gecertificeerde en niet-gecertificeerde materialen. Dit is vooral belangrijk nadat dons- en verenmateriaal is

gereinigd, omdat het via de lucht kan overgaan van een niet-gecertificeerde opslagruimte naar een gecertificeerde ruimte.

Verwerking van dons en veren voor verzending (B4. van CCS 2.0)

1. Alle zendingen die RDS-gecertificeerd materiaal bevatten, moeten correct worden geïdentificeerd. Het moet gesloten zijn om ervoor te zorgen dat materialen niet gemakkelijk kunnen worden verwisseld.
2. Er moet een overeenkomstige identificatie worden vermeld in aankoopdocumenten en het transactiecertificaat waarmee de koper van het materiaal het materiaal kan identificeren.
3. Gecertificeerd en niet-gecertificeerd materiaal mag in dezelfde container worden verzonden, zolang er voldoende identificatie aan de RDS-gecertificeerde producten is bevestigd op een manier waardoor het niet mogelijk is om de identificatie gemakkelijk naar andere producten te verplaatsen.

C2. Leveringsketen

In deze sectie vindt u aanvullende richtlijnen voor de RDS 3.0 Chain of Custody-vereisten die van toepassing zijn op andere locaties van de leveringsketen. Niet alle RDS 3.0-vereisten worden vermeld in de RDS 3.0-handleiding, maar alle vereisten zijn nog steeds op hun niveau van toepassing.

Elk bedrijf dat RDS-materiaal voor dons en veren verwerkt, moet voldoen aan alle eisen van de [Content Claim Standard](#) . Dit zorgt ervoor dat dons- en verenmateriaal van RDS-gecertificeerde boerderijen correct wordt verwerkt en gescheiden wordt gehouden van dons- en verenmateriaal van niet-gecertificeerde boerderijen.

Dons- en verenmateriaal beheren (B3. van CCS 2.0)

1. Productielijnen, opslagfaciliteiten en verpakkingen moeten een vorm van identificatie van RDS-gecertificeerd materiaal bevatten. Dit hoeft niet de naam van de standaard te bevatten, maar moet op een of andere manier door het management kunnen worden geraadpleegd. Zo worden alle gecertificeerde materialen geïdentificeerd met een referentiecode die begint met het cijfer 9.
2. De faciliteit moet kunnen aantonen hoe RDS-gecertificeerd dons- en verenmateriaal wordt gescheiden van niet-gecertificeerde materialen.
 - Voor faciliteiten die zowel gecertificeerde als niet-gecertificeerde dieren op dezelfde apparatuur verwerken: er moet een pauze zijn tussen gecertificeerde en niet-gecertificeerde dieren om ervoor te zorgen dat machines kunnen worden schoongemaakt. De faciliteit kan gecertificeerd materiaal door de faciliteit laten lopen en dit opvolgen met niet-gecertificeerde

materialen zonder te reinigen. De machines moeten grondig worden gereinigd voordat ze weer overschakelen op gecertificeerde materialen om vermenging te voorkomen.

- Voor faciliteiten met aparte productielijnen voor gecertificeerd en niet-gecertificeerd materiaal: er moet voldoende scheiding zijn tussen faciliteiten voor gecertificeerde en niet-gecertificeerde materialen. Dit is vooral belangrijk bij los dons- en verenmateriaal, omdat het via de lucht kan overgaan van een niet-gecertificeerde opslagruimte naar een gecertificeerde ruimte.

Verwerking van dons en veren voor verzending (B4. van CCS 2.0)

1. Alle zendingen die RDS-gecertificeerd materiaal bevatten, moeten correct worden geïdentificeerd. Het moet gesloten zijn om ervoor te zorgen dat materialen niet gemakkelijk kunnen worden verwisseld.
2. Er moet een overeenkomstige identificatie worden vermeld in aankoopdocumenten en het transactiecertificaat waarmee de koper van het materiaal het materiaal kan identificeren.
3. Gecertificeerd en niet-gecertificeerd materiaal mag in dezelfde container worden verzonden, zolang er voldoende identificatie aan de RDS-gecertificeerde producten is bevestigd op een manier waardoor het niet mogelijk is om de identificatie gemakkelijk naar andere producten te verplaatsen.

Productetikettering (F2.2 van RDS 3.0)

1. Als uw klant u vraagt om hangtags of ingenaaide labels aan het product te bevestigen met verwijzing naar de RDS, moet u de volgende documentatie hebben:
 - Een voorbeeld van een corresponderend formulier voor het vrijgeven van labels dat door een geautoriseerde certificeringsinstantie is afgegeven aan het bedrijf dat de labels aanvraagt. Het is niet verplicht om alle labelvrijgaveformulieren voor elke verschillende productlijn in te dienen.

Appendix A – Definitions

Verwijzen naar *TE-101 Terms and Definitions for Textile Exchange Standards and Related Documents* (*TE-101 Termen en definities voor textieluitwisselingsnormen en gerelateerde documenten*) voor definities van termen die in deze procedures worden gebruikt. De belangrijkste definities zijn hieronder opgenomen. Gedefinieerde termen worden cursief weergegeven bij het eerste gebruik in dit document en bij sommige andere toepassingen voor de duidelijkheid.

Oppervlakte: Een duidelijk afgebakend geografisch gebied waarvan *RDS-materiaal* is gekocht. Een gebied hoeft niet aaneengesloten te zijn.

Gebiedscertificering: Certificering van het leveringsgebied. De inkooporganisatie uit het gebied is de gecertificeerde *organisatie*.

Vogel: Zie *watervogels*.

Inzamelaar: Een persoon of organisatie die dons en veren verzamelt van boerderijen en dit doorgeeft aan downtraders en/of verwerkers. Een inzamelaar kan zelfstandig of onder contract van een andere entiteit werken. Een inzamelaar verwijst in het kader van RDS naar de kleine verzamelaar die bij huishoudens verzamelt en geregistreerd is door de gecertificeerde *organisatie* als goedgekeurde RDS-inzamelaar.

Dons: Het fijne verenkleed op een *watervogel* dat onder de buitenste veren zit. Voor de eenvoud verwijst de term dons naar alle veren, inclusief veren en dons. Alle RDS-vereisten zijn van toepassing op dons en veren.

Boerderij: Iedere *locatie* waar gewassen of vee worden gehouden voor de productie van voedsel en/of textiel. Niet-aangrenzende velden kunnen worden beschouwd als onderdeel van dezelfde boerderij, op voorwaarde dat ze onder hetzelfde beheer staan (*dwz dezelfde boer*). Voor RDS: beperkt tot binnenlands *watervogels* boerderijen (voor productie van voedsel en/of ouder *watervogels*); omvat *broederijen*.

Kleine boerderij: Iedere *boerderij* waar minder dan 200 vogels tegelijk worden grootgebracht.

Gedwongen voeren: Elke vorm van voeding die de *watervogels* dwingt om meer te eten dan het wil/nodig heeft. Dit verwijst in het bijzonder naar handmatige interventie met mechanische apparatuur (*dwz slangen*) om het vetgehalte te verhogen, vaak voor de productie van foie gras.

Groep: Een scope-certificaat dat meerdere, afzonderlijke *locatie* die bezit zijn en waarvan de overeenstemming met de norm onder de verantwoordelijkheid valt van een andere afzonderlijke juridische entiteit met een *intern controlesysteem (ICS)*. De entiteit die de ICS beheert, wordt beschouwd als de *organisatie*. Groepsvereisten zijn gedefinieerd in RDS.

Groepslid: EEN *locatie* die deel uitmaakt van een *groeps* certificering. Het woord 'lid' kan worden gebruikt om naar een groepslid te verwijzen.

Broederij: Iedere *locatie* waar de eieren van *watervogels* mechanisch of natuurlijk worden uitgebroed om *watervogels* te produceren.

Industrieel: Een leveringsketen waar het volgende van toepassing is: meer dan 200 vogels worden tegelijkertijd op een boerderij grootgebracht, de slachtlocatie heeft een capaciteit van meer dan 1.000 vogels per dag en het vlees wordt commercieel verkocht (dus niet voor persoonlijke of lokale consumptie).

Intern controlesysteem (ICS): Het systeem dat wordt gebruikt door een organisatie voor het toezicht en het beheer van certificering voor meerdere locaties, zoals een groep.

ICS-Manager: De ICS-manager (of managementgroep) is verantwoordelijk voor de implementatie van de ICS.

ICS-Inspecteur: Een persoon die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van inspecties van locaties die vallen onder een ICS.

Levend plukken: Elke vorm van het verwijderen van *dons* en veren van levende *watervogels*, inclusief elke vorm van rui oogsten.

Organisatie: Een rechtspersoon die is *gecertificeerd* is of in het proces zit om gecertificeerd te worden voor de RDS.

'Legbatterij (Parent Farm)': Iedere *boerderij* waar *watervogels* worden bewaard voor het produceren van eieren. Iedere keer dat RDS *dons* wordt opgehaald bij een legbatterij, wordt het hele bedrijf onderworpen aan de RDS-certificering.

Parent Farm Certification (Certificering van legbatterijen): Een optionele uitbreiding van de toepassing van de RDS. Onder de Parent Farm Certification (Certificering van legbatterijen) vallen alle *legbatterijen* die leveren aan veebedrijven op een scope-certificaat die moet worden gecontroleerd en gecertificeerd. Materiaal dat is gecertificeerd onder certificering van de legbatterij, kan afzonderlijk worden geïdentificeerd tot en met het eindproduct.

Parent Farm Certified Material (Certificering van materialen uit de legbatterij) : Materiaal gecertificeerd onder *certificering van de legbatterij*. De aanduiding wordt vermeld op het *transactiecertificaat*.

RDS-materiaal: Het specifieke materiaal dat door de RDS wordt geverifieerd als inhoudsclaim in een product dat wordt verkocht.

Locatie: Elke geografisch verschillende eenheid binnen een certificaatbereik. Locaties die geografisch verschillend zijn of verschillende burgeradressen hebben, worden beschouwd als afzonderlijke locaties (zie uitzondering voor *boerderijen*).

Slachthuis: Elke *locatie* waar vee wordt gedood voor hun vlees. Het slachtproces kan plaatsvinden op *boerderijen*, in kleine *faciliteiten* of in of grootschalige slachthuizen.

Klein slachthuis: Elk *slachthuis* met een capaciteit van minder dan 1.000 *watervogels* per dag.

Watervogels: Binnenlands gefokte eenden en ganzen. Het gebruik van het woord *vogel* verwijst in het kader van de RDS naar individuele watervogels.

Appendix B - Dankbetuigingen

De Responsible Down Standard is gebaseerd op toonaangevende kennis van dierenwelzijnsorganisaties en we willen Four Paws International, Humane Society International en RSPCA UK specifiek bedanken voor hun bijdragen aan het onderzoek en advies.

De [Humane Slaughter Association](#) heeft bronnen aangereikt die een cruciaal onderdeel vormen van deze gids, en we zijn dankbaar voor hun werk en inzet om beste praktijken op het gebied van dierenwelzijn te bieden. Met name secties over euthanasie, slachten en behandeling.